

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет хімії, екології та фармації
Кафедра екології та охорони навколишнього середовища

СИЛАБУС
в**ибіркова дисципліна**
РОСЛИНИ І ТВАРИНИ ЧЕРВОНОЇ КНИГИ УКРАЇНИ
підготовки магістра
спеціальності 101 Екологія
Освітньо-професійної програми «Заповідна справа»

Луцьк – 2020

Силабус навчальної дисципліни «Рослини і тварини Червоної книги України» підготовки магістра галузі знань - 10 Природничі науки, спеціальності - 101 Екологія, за освітньо-професійною програмою - «Заповідна справа»

Розробник:

кандидат біологічних наук, доцент
кафедри екології та охорони
навколишнього середовища

Савчук Л.А.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри

протокол № 2 від 18 вересня 2020 р.

Завідувач кафедри:

доктор хімічних наук, проф.

Гулай Л. Д.

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	10 Природничі науки спеціальність 101 Екологія освітня програма «Заповідна справа» Магістр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів/135/4,5		Рік навчання 5
		Семестр 2-ий
		Лекції 24год.
		Практичні 24 год.
ІНДЗ: є/немає		Самостійна робота 79год.
		Консультації 8 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		Українська

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ

ППП Савчук Людмила Анатоліївна

Науковий ступінь кандидат біологічних наук

Вчене звання доцент

Посада доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища

Контактна інформація +380661334533

III. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація. Навчальна дисципліна «Рослини і тварини Червоної книги України» передбачена як вибіркова дисципліна для підготовки магістра галузі знань 10 Природничі науки, спеціальності 101 Екологія, за освітньою програмою - «Заповідна справа».

Навчальна дисципліна «Рослини і тварини Червоної книги України» вивчає закономірності складу, структури, динаміки та поширення рослин та тварин, аналіз природних екологічних умов території на основі поширення фонових та реліктових видів рослин та тварин, вірно і швидко визначати рідкісні види, вільно орієнтуватися у системі умовних знаків і зображень, умінні прикладного використання вивченого матеріалу для розв'язання завдань екологічного моніторингу, експертизи об'єктів, оцінки стану територій і акваторій

2.Курси, на яких базується вивчення даної дисципліни це «Біологія», «Основи екологічного лісівництва», «Загальна екологія», „Ботаніка”, „Заповідна справа”, „Екологія рослин”.

3.Метою є формування знань щодо уміння аналізувати природних екологічних умов території на основі поширення фонових та реліктових видів рослин та тварин.

Основними **завданнями** знання вірно і швидко визначати рідкісні види, вільно орієнтуватися у системі умовних знаків і зображень. Без спеціалізованих знань про реліктові види рослин та тварин неможливою є діяльність в галузі дослідження та охорони довкілля. Тому в межах вивчення даної дисципліни студентами-екологами основний акцент робиться

якраз на умінні прикладного використання вивченого матеріалу для розв'язання завдань екологічного моніторингу, експертизи об'єктів, оцінки стану територій і акваторій

4. Результати навчання (компетентності):

Студенти повинні знати:

- закономірності взаємодії рослин та тварин з факторами оточуючого середовища та їх адаптивними реакціями на зміни показників цих факторів.
- функцій рослин та тварин при дії на них різних екологічних факторів – абіотичних, біотичних, в тому числі і досить вагомого – антропогенного фактору,
- обізнані у висвітленні закономірностей при взаємодії рослин, тварин і середовища, в якому живе рослина,
- виділяти різноманітні життєві форми рослин, тварин та їх адаптації, пов'язані з виживанням організмів при несприятливій дії екологічного фактору

Студенти повинні уміти:

- читати карти при аналізі природно-екологічних умов території існування рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин;
- наносити екологічну інформацію на карти і плани при проведенні експертизи і паспортизації об'єктів;
- виконувати контроль за змінами форм угруповань та поширення рослин та тварин, занесених до Червоної книги України;
- виконувати основні види завдань, що розв'язуються за допомогою спеціалізованих екологічних карт;
- користуватися основними видами визначників, інших спеціалізованих еколого-картографічних творів.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекцій	Практичних	Самостійна робота	Консультації
Змістовий модуль 1. Фітоценоз та його властивості					
Тема 1. Вступ. Концепція сталого розвитку як основа формування та становлення Червоної книги в Україні		2	2		6
Тема 2. Історія формування, сутність та основні сучасні напрямки Червоної книги України		2	2	1	6
Тема 3. Загальна характеристика Червоної книги України.		2	2		6
Тема 4. Зелена книга України.		2	2	1	6
Тема 5. Міжнародні червоні списки		2	2	1	6
Разом за змістовим модулем 1.	53	10	10	3	30
Змістовий модуль 2. Рослинний світ ЧК України					
Тема 6. Мохи, папороті та лишайники		2	2	1	10
Тема 7. Голонасінні		2	2	1	10
Тема 8. Покритонасінні (трави)		2	2	1	10
Тема 9. Покритонасінні (кущі, дерева)		2	2		
Разом за змістовим модулем 2.	49	8	8	3	30
Змістовий модуль 3. Тваринний світ ЧК України					

Тема 10. Безхребетні тварини Червоної книги України.		2	2	1	7
Тема 11. . Хребетні тварини Червоної книги України. Холоднокровні		2	2	1	7
Тема 12. Хребетні тварини Червоної книги України. Теплокровні. Ссавці		2	2		5
Разом за змістовим модулем 3.	33	6	6	2	19
Усього годин	135	24	24	8	79

Оцінювання

Оцінювання навчальних досягнень з дисципліни «Рослини і тварини Червоної книги України» здійснюється за 100 бальною шкалою. Оцінка включає в себе поточний контроль (оцінюється робота під час виконання практичних завдань) та підсумковий модульний контроль (у формі тестів). Максимальна кількість балів з поточного контролю – 40. Максимальна кількість балів, які студент може отримати під час модульного контролю – 60.

Розподіл балів за формами контролю

	Поточний контроль												Модульний контроль			Сума 100
	Модуль 1. Виконання практичних робіт і теоретична підготовка до занять (40 балів)												Модуль 2 (60 балів)			
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	МКР1	МКР2	МКР3	
Макс. бал	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3	20	20	20	100

Виконання індивідуальних завдань програмою не передбачається.

Якщо за результатами поточного і модульного контролю студентом накопичено не менше 75 балів і він погоджується з таким результатом, оцінка може виставлятися без складання екзамену. В іншому випадку студент складає екзамен. Максимальна оцінка, яку можна отримати за екзамен – 60 балів. Підсумкова оцінка включає в себе оцінку з поточного контролю і екзамену. Екзамен проходить в усній формі.

Політика викладача щодо студента

Всі учасники освітнього процесу повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, відповідальності, порядності та толерантності. Недопустимі спізнення на заняття, користування гаджетами в особистих цілях, списування. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції та практичні заняття курсу.

Політика щодо академічної доброчесності

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватись академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання, та провадження наукової діяльності.

Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання завдань поточного та підсумкового контролю; посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної діяльності.

Політика щодо дедалайнів та перекладання

Якщо студент з будь-якої причини був відсутній на заняттях, то він/вона вивчає теоретичний матеріал самостійно, використовуючи навчальні посібники та виконує всі завдання для практичних робіт. Прозвітуватися про виконання можна під час консультацій. Перекладання модульних тестів заборонене.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 - 100	Відмінно
82 - 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 - 74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 - 59	Незадовільно

Рекомендована література

1. Абдулоєва О. С., Соломаха В. А. Фітоценологія. К: Фітосоціоцентр, 2011. 450 с.
2. Андрієнко Т.Л. Система категорій природно-заповідного фонду України та питання її оптимізації / Т.Л. Андрієнко, В.А. Онищенко, М.Л. Клестов та ін. – К.: Б.В., 2001. – 59 с. 2
3. Бойко Т. О., Бойко П. М., Плугатар Ю. В. Екологічне лісознавство. Херсон: Олді-плюс, 2019. 268 с.
4. Григора І. М., Якубенко Б. Є. Фітоценоз. Структура, кількісні та якісні ознаки. К.: Вид-во НАУ, 2003. 95 с.
5. Грищенко Ю.М. Основи заповідної справи / Ю.М. Грищенко. – Рівне, 2000. – 234 с.
6. Давиденко В.М. Заповідна справа: Навчальний посібник для студентів екологічних, біологічних, природничих, лісівничих, агрономічних, зооінженерних факультетів вищих навчальних закладів III, IV рівнів акредитації / В.М. Давиденко. – Миколаїв: Вид-во МФ НаУКМА, 2001. – 140 с.
7. Коваленко І М. Лісова екологія з основами лісовідновлення та лісорозведення. Суми: Університетська книга. 2018. 240 с.
8. Краснов В. П., Шелест З. М., Давидова І. В. Фітоекологія з основами лісівництва. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2014. 478 с.
9. Ольхович О. П., Мусієнко М. М. Фітоіндикація та фітомоніторинг. Київ: Фітосоціоцентр, 2005. 93 с.
10. Попович С. Ю. Природно-заповідна справа: Навчальний посібник / С. Ю. Попович. – К.: Арістей, 2007. – 480 с.
11. Природно-заповідний фонд України загальнодержавного значення: Довідник // Редкол. В.Б. Лисенко та ін. – К., 1999. – 240 с. 15
12. Червона книга України. Рослинний світ. – К.: Глобалконсалтинг, 2009. – 905 с. 18.
13. Дідух Я.П. (ред.) Червона книга України. Рослинний світ. Київ: Видавництво "Глобалконсалтинг", 2009, - 900 с.
14. Український геоботанічний сайт. URL: <http://geobot.org.ua/>